

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

ในการวิจัย เรื่อง " การตกเป็นเหยื่อจากการรายงานข่าวของหนังสือพิมพ์รายวัน " วิธีดำเนินการมีดังนี้

1. วิเคราะห์เนื้อหาภาพและข่าว
2. ลสำรวจความตระหนักของผู้อ่าน เกี่ยวกับการรายงานข่าวของหนังสือพิมพ์รายวัน ในลักษณะที่ก่อให้เกิดเหยื่อจากการรายงานข่าว
3. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายและจรรยาบรรณ

1. การวิเคราะห์เนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาปริมาณภาพข่าวและรายละเอียดเนื้อหา ของข่าวที่ทำให้เกิดเหยื่อที่ปรากฏในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย

1.1 การกำหนดประชากร

ประชากรในงานวิจัยนี้ เป็นภาพข่าวและเนื้อหาข่าวที่เกี่ยวกับความเคราะห์ร้าย ในรูปแบบต่างๆของผู้ตกเป็นข่าว ที่นำเสนอในหนังสือพิมพ์รายวันฉบับภาษาไทย แนวประชาานิยม เนื่องจากหนังสือพิมพ์แนวประชาานิยม เน้นข่าวที่เกี่ยวกับความเคราะห์ร้ายต่างๆ ที่มีแนวโน้มทำให้เกิดเหยื่อ

1.1.1 ชื่อหนังสือพิมพ์

ชื่อหนังสือพิมพ์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดย ไทยรัฐ เดลินิวส์ ข่าวสด ซึ่งเป็นหนังสือพิมพ์รายวันประเภทประชาานิยม ที่เน้นการเสนอข่าวเกี่ยวกับอาชญากรรมและข่าวความเคราะห์ร้ายในลักษณะต่างๆ ในหน้าหนึ่ง และเป็นหนังสือพิมพ์ที่มียอดจำหน่ายสูง การนำเสนอข่าวที่ไม่เหมาะสมของหนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ชื่อฉบับ น่าจะมีผลต่อสังคมในวงกว้าง

1.1.2 ช่วงเวลา

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ หนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ชื่อฉบับ ในช่วงเวลา 12 เดือน คือ มกราคม 2540 - ธันวาคม 2540 โดยเลือกข่าวความเคราะห์ร้าย ที่ปรากฏในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ชื่อฉบับทุกวันตลอดปี โดยเริ่มจาก 1 มกราคม 2540 - 31 ธันวาคม 2540

1.2 เครื่องมือสำหรับการวิจัย

ผู้วิจัยได้เลือกข่าวที่อยู่ในข่ายการเกิดเหตุทั้งหมด 225 ชิ้น ในการวิเคราะห์เนื้อหา ผู้วิจัยได้ลงรหัสข่าวทั้งหมด เป็นการวิเคราะห์เนื้อหา โดยวิธีการลงรหัส โดยใช้ผู้ลงรหัสทั้งสิ้น 3 คน เป็นนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ภาควิชาวารสารสนเทศ และนำภาพและข่าวที่ลงรหัสตรงกัน มาทำการวิเคราะห์ เนื้อหาที่กล่าวมาแล้วข้างต้น คือ ข่าวอาชญากรรม อุบัติเหตุ ข่าวความเคราะห์ร้ายต่างๆ การรายงานข่าวที่ขาดความระมัดระวัง และได้จำแนกออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1.2.1 ภาพ ในการวิเคราะห์เนื้อหา ผู้วิจัยได้จำแนกลักษณะที่ทำให้ตกเป็นเหยื่อ ใน 4 ลักษณะ ดังนี้

1. ภาพการตายในลักษณะที่สะท้อนความโหดเหี้ยม รุนแรงหรืออุจาด หวาดเสียว
2. ภาพการเปิดเผยหน้าตา สตรี เด็ก เยาวชนที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศ
3. ภาพผู้กระทำผิดที่เป็นเด็กและเยาวชน
4. ภาพผู้เห็นเหตุการณ์ในคดีต่างๆ

1.2.2 รายละเอียดของข่าว เป็นการเลือกรายละเอียดของข่าวที่มีลักษณะดังนี้

1. ข่าวที่รายงานผิดพลาดหรือขาดความระมัดระวังในการรายงาน ไม่ตรวจสอบความถูกต้องของข่าว
2. ข่าวที่ลงนามสมมุติของผู้ตกเป็นข่าว แต่บอกชื่อ-ที่อยู่ของบิดา มารดา
3. รายละเอียดของข่าวที่ทำให้ผู้อ่าน สามารถจินตนาการได้อย่างชัดเจน ว่าเกิดเหตุการณ์อย่างไร

4. การเสนอรายละเอียดที่เจาะลึก ในลักษณะที่ราวกับว่าผู้เขียนข่าวอยู่ในเหตุการณ์จริง
5. ข่าวผู้กระทำผิดที่เป็นเด็กและเยาวชน ที่ใช้นามสมมุติ แต่รายงานชื่อ - นามสกุลของบิดามารดา หรือสถาบันที่ผู้ตกเป็นข่าวสังกัด
6. ข่าวที่ใช้นามสมมุติของพยาน แต่บอกที่อยู่หรือสถาบันที่สังกัดจริง
7. ข่าวที่ใช้อักษรย่อของผู้ตกเป็นข่าว แต่บอกสถาบันที่สังกัดจริง

1.3 หน่วยการวิเคราะห์

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ ภาพและข่าว เป็นรายชิ้น โดยวิเคราะห์ตามภาพและข่าวที่ตกอยู่ในเกณฑ์ ลักษณะการตกเป็นเหยื่อเผยแพร่และลักษณะการตกเป็นเหยื่อซ้ำซ้อน 1 ภาพ คิดเป็น 1 ชิ้น และ 1 ข่าวคิดเป็น 1 ชิ้น เช่นเดียวกัน

1.4 การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิเคราะห์เนื้อหาการทดสอบ การทดสอบหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการนำข่าวที่นำมาศึกษาทั้งสิ้น 225 ชิ้น และได้ให้ผู้วิเคราะห์เข้ารหัส 3 คนร่วมกับผู้วิจัย จำนวน n ในที่นี้ $n = 3$ แล้วทำการวิเคราะห์จำแนกตามรายละเอียดและภาพ ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ จากนั้นนำมาคำนวณตามหลักของ Hositi¹

สูตรหาความเชื่อมั่น

$$R = \frac{N(C_1, 2, 3, \dots, n)}{N}$$

$$(C_1 + C_2 + C_3 + \dots + C_n)$$

R = ความน่าเชื่อถือ

N = จำนวนผู้ลงรหัส

C₁, C₂, C₃ = จำนวนครั้งที่ผู้ลงรหัสมีความเห็นเหมือนกัน

¹ พิมพร ยิ่งยง, "ข่าวและภาพเกี่ยวกับเพศและความรุนแรงในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน : วิเคราะห์เปรียบเทียบกับมติน" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต ภาควิชาวารสารสนเทศ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539), หน้า 57

$C_1+C_2+C_3\dots-C_n =$ จำนวนครั้งรวมกันทั้งหมดของผู้ลงรหัสที่ทำการศึกษาค่าที่ได้จากการพิจารณาไม่ควรต่ำกว่า 0.75 จึงถือได้ว่ามีความเชื่อมั่น

แทนค่าในสูตร

$$R = \frac{3(482)}{1642} = 0.88$$

ในการวิเคราะห์ภาพและเนื้อหาข่าว ค่าความเชื่อมั่น ที่ได้ เท่ากับ 0.88 ถือว่ามีความเชื่อมั่นตามเกณฑ์ของ Hositi

2. การสำรวจความตระหนักของผู้อ่าน เกี่ยวกับการรายงานข่าว

2.1 กลุ่มตัวอย่าง

เป็นการสำรวจแบบการเลือกตัวอย่างตามสะดวก (Convenience sampling) 1 การเก็บข้อมูลจากการสำรวจ กลุ่มตัวอย่างของผู้อ่าน ใช้ผู้อาศัยในหมู่บ้านกฤษดานคร ถ.แจ้งวัฒนะ เนื่องจากมีความหลากหลายทั้งอายุ รายได้ และการศึกษาอีกทั้งมีประชากรอยู่หนาแน่น ประมาณ 1,300 หลังคาเรือน หรือประมาณ 5,000 คน ในการวิจัยนี้เลือกถามผู้อาศัยในหมู่บ้านที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปี ขึ้นไป เนื่องจากสามารถอ่านและเข้าใจในเนื้อหาและภาษาที่หนังสือพิมพ์ใช้ ได้ตัวอย่างทั้งสิ้น 129 คน

2.2 เครื่องมือ ในการสำรวจ แบบสอบถาม ที่ใช้ในการวิจัยเชิงสำรวจ แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่หนึ่ง คำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้กรอกแบบสอบถาม เช่น เพศ อายุ การ ศึกษา

ตอนที่สอง คำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการอ่านหนังสือพิมพ์รายวัน ได้แก่ หนังสือพิมพ์ที่ผู้อ่านฯประจำวัน และความบ่อยในการอ่าน วิธีการอ่าน ความเชื่อถือในหนังสือพิมพ์รายวันที่อ่าน ความสนใจในเนื้อหาข่าว โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนเฉลี่ย ดังนี้

ตอนที่สาม ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้อ่านเกี่ยวกับการนำเสนอภาพและข่าวของหนังสือพิมพ์รายวัน ความตระหนักในรูปแบบการนำเสนอและผลดี ผลเสียของการรายงานข่าว ในลักษณะที่ก่อให้เกิดเหยื่อ โดยนำเอาข่าวที่เกิดขึ้นจริงในปี 2540 มาเป็นตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 10 ตัวอย่าง โดยแบ่งการสอบถามเป็นสองส่วน

ส่วนที่หนึ่ง : ประกอบด้วยภาพและข่าว 4 ตัวอย่าง เพื่อให้ผู้อ่านประเมินผลดีและผลเสีย ความเหมาะสมทางจรรยาบรรณและความเหมาะสมในการนำเสนอ ดังนี้

ตัวอย่างที่ 1 เป็นข่าวการล่องละเมิดทางเพศต่อ เด็ก เยาวชน และสตรี ที่บรรยายเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจนผู้อ่านสามารถจินตนาการได้

ตัวอย่างที่ 2 เป็นภาพการตายในลักษณะสยดสยอง จากอุบัติเหตุ

ตัวอย่างที่ 3 และ 4 เป็นข่าวการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน ที่ให้รายละเอียด จนสามารถระบุได้ว่าผู้กระทำผิดเป็นใคร

ส่วนที่สอง : เป็นภาพหรือรายละเอียด เพื่อให้ผู้อ่านประเมินความเหมาะสมในการนำเสนอและเปรียบเทียบภาพหรือรายละเอียดที่มีลักษณะแตกต่างกัน เพื่อดูว่าผู้อ่านจะตระหนักถึงความแตกต่างในรูปแบบการนำเสนอหรือไม่

ตัวอย่างที่ 5 เป็นภาพของผู้เคราะห์ร้ายในคดีล่องละเมิดทางเพศ ในกรณีที่ผู้เคราะห์ร้ายยังมีชีวิตอยู่ในลักษณะมีแถบดำคาดตาเล็กน้อย

ตัวอย่างที่ 6 เป็นภาพของผู้เคราะห์ร้ายในคดีล่องละเมิดทางเพศ ในกรณีที่ผู้เคราะห์ร้ายยังมีชีวิตอยู่ในลักษณะเปิดเผยหน้าตา เพื่อเปรียบเทียบกับ ตัวอย่างที่ 5

ตัวอย่างที่ 7 เป็นภาพในขณะที่ยังมีชีวิตอยู่ของผู้เคราะห์ร้าย ในคดีล่องละเมิดทางเพศ ในกรณีที่ผู้เคราะห์ร้าย เสียชีวิตไปแล้ว

ตัวอย่างที่ 8 เป็นการรายงานข่าวด้วยภาพศพของผู้เคราะห์ร้าย ในคดีล่องละเมิดทางเพศ ในกรณีที่ผู้เคราะห์ร้ายเสียชีวิตไปแล้ว เพื่อเปรียบเทียบกับตัวอย่างที่ 7

ตัวอย่างที่ 9 เป็นการรายงานข่าวผู้กระทำผิดที่เป็นเด็กและเยาวชน ในลักษณะที่ไม่สามารถระบุได้ว่าผู้กระทำผิดเป็นใคร เพื่อเปรียบเทียบกับ ตัวอย่างที่ 3 และ 4

ตัวอย่างที่ 10 เป็นการรายงานข่าวการล่องละเมิดทางเพศต่อ สตรี เด็ก เยาวชน ในลักษณะที่ไม่สามารถระบุได้ว่าผู้เคราะห์ร้ายเป็นใคร เพื่อเปรียบเทียบกับ ตัวอย่างที่ 1

ตัวอย่างแบบสอบถาม

11. อ่านข่าว ใน ตัวอย่างที่ 1 และพิจารณาให้คะแนนตามความเห็นของท่าน จาก น้อยที่สุด (1) ถึง มากที่สุด (7)

	1	2	3	4	5	6	7
1. ข่าวนี้มีผลกระทบต่อตัวอนาคตของผู้เคราะห์ร้าย							
2. ข่าวนี้มีผลกระทบต่อสถานภาพทางสังคมของผู้เคราะห์ร้ายและครอบครัว เช่น ไม่อาจเข้าสู่สังคมได้อีก เพราะความอับอาย ถูกเหยียดหยาม ครหานินทา							
3. ข่าวนี้มีผลกระทบต่อความรู้สึก จิตใจ ของผู้เคราะห์ร้ายและครอบครัว ทำให้รู้สึกเจ็บปวด เศร้าใจ หมดกำลังใจ ยิ่งขึ้น							
4. สามารถเห็นกระบวนการ การเข้มข้นทุกขั้นตอนจากการรายงานข่าวของหนังสือพิมพ์							
5. วิธีการรายงานข่าวเป็นการตอกย้ำเหตุการณ์เลวร้ายให้กับผู้เคราะห์ร้ายและครอบครัว ให้รับรู้อีกครั้ง							
6. ข้อมูลที่ได้จากข่าวทำให้ท่านทราบรายละเอียดของผู้เคราะห์ร้าย ว่า เป็นใคร หากท่านอยู่ในสังคมเดียวกับผู้เคราะห์ร้าย							
7. วิธีการรายงานข่าวลักษณะนี้ "เป็นการเข้มข้นรอบสองโดยสื่อมวลชน "							
8. ข่าวนี้มีประโยชน์ เป็นการเตือนภัยในประชาชนทั่วไปได้รับรู้ว่า มีเหตุร้ายขึ้น ในย่านนี้ เพื่อที่จะระมัดระวังตัวมากยิ่งขึ้น							
9. รายละเอียดของข่าวมีความเหมาะสมเพียงไร							
10. คะแนนจรรยาบรรณสำหรับข่าวนี้							

โดยให้คะแนน ดังนี้

ต่ำที่สุด 1 คะแนน

ต่ำมาก 2 คะแนน

ต่ำ 3 คะแนน

ปานกลาง 4 คะแนน

สูง 5 คะแนน
 สูงมาก 6 คะแนน
 สูงที่สุด 7 คะแนน

ในการวิเคราะห์ผลมีเกณฑ์การประเมินเฉลี่ยความเห็น ดังนี้

ต่ำที่สุด	คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง	1.00 - 1.50
ต่ำมาก	คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง	1.51 - 2.50
ต่ำ	คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง	2.51 - 3.50
ปานกลาง	คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง	3.51 - 4.50
สูง	คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง	4.51 - 5.50
สูงมาก	คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง	5.51 - 6.50
สูงที่สุด	คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง	6.51 - 7.00

2.3 การวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป spss ในการวิเคราะห์โดยสถิติที่ใช้ ร้อยละ ,T- test , ANOVA และการทดสอบ Scheffe'

3. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง

เป็นการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น ด้านกฎหมาย กฎข้อบังคับ หรือข้อปฏิบัติของหนังสือพิมพ์ ที่เกี่ยวกับการรายงานข่าวของหนังสือพิมพ์รายวัน เพื่อวิเคราะห์ ว่าเป็นปัจจัย ที่เอื้อต่อการรายงานข่าว ในลักษณะที่ก่อให้เกิดเหยื่อหรือไม่